



ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА РАДА

**ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА
ІМЕНІ ЛЕОНІДА ЮЗЬКОВА**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення методичної ради університету
28 серпня 2021 року,
протокол № 1.

Перша проректорка, голова методичної ради
університету, кандидатка наук з державного
управління, доцентка

_____ Ірина КОВТУН

_____ 2021 року

м.п.

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ
навчальної дисципліни
«ПОЛІТОЛОГІЯ»
для підготовки фахівців на першому рівні
здобувачів вищої освіти ступеня бакалавра
281 Публічне управління та адміністрування
галузі знань 07 Управління та адміністрування
(денна форма навчання)

м. Хмельницький
2022

РОЗРОБНИК:

Завідувач кафедри філософії, соціально-гуманітарних
наук та фізичного виховання,
доктор філософських наук, професор

Леонід
ВИГОВСЬКИЙ

_____ 2021 року

СХВАЛЕНО

Рішення кафедри філософії, соціально-гуманітарних наук та фізичного виховання
_____ 2021 року, протокол № ____ .

Завідувач кафедри, доктор наук з державного управління,
кандидат економічних наук, доцент

Леонід ВИГОВСЬКИЙ

_____ 2021 року

Декан юридичного факультету , кандидат юридичних
наук, доцент

Сергій
КРУШИНСЬКИЙ

_____ 2021 року

Обліковий обсяг 0,93 ум.др.арк

ЗМІСТ

стор.

1.	Структура вивчення навчальної дисципліни	–	2
----	--	---	---

	1.1.	Тематичний план навчальної дисципліни	–	2
	1.2.	Лекції	–	3
	1.3.	Семінарські заняття	–	7
	1.4.	Самостійна робота студентів	–	19
	1.5.	Індивідуальні завдання	–	21
	1.6.	Підсумковий контроль	–	21
2.	Схема нарахування балів		–	24
3.	Рекомендовані джерела		–	25
4.	Інформаційні ресурси в Інтернеті		–	27

1. Структура вивчення навчальної дисципліни

1.1. Тематичний план навчальної дисципліни

№ те- ми	Назва теми	Кількість годин												
		Денна форма навчання						Заочна форма навчання						
		Усього	у тому числі					Усього	у тому числі					
			Лекції	Сем. (прак).	Лабор.	Ін.зав.	СРС		Лекції	Сем. (прак).	Лабор.	Ін.зав.	СРС	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
1.	Політологія як наукова система знань про політику	7	2	1	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-
2.	Основні етапи розвитку світової та вітчизняної політичної думки	10	4	1	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-
3.	Політична влада та політичні системи суспільства	10	4	2	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-
4.	Держава як системоформуючий інститут політичної системи	7	2	-	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-
5.	Демократія та громадянське суспільство як основа організації політичної системи	9	4	-	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-

6.	Політичні ідеології та політичні комунікації	10	4	2	-	-	4	-	-	-	-	-	-
7.	Політичні партії та громадсько-політичні об'єднання як суб'єкти політики	11	4	2	-	-	5	-	-	-	-	-	-
8.	Вибори як політичний інститут. Основні виборчі технології.	11	4	2	-	-	5	-	-	-	-	-	-
9.	Політична свідомість та політична культура. Політична еліта і лідерство.	9	4	-	-	-	5	-	-	-	-	-	-
10	Україна в міжнародних політичних відносинах	6	2	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-
	Всього годин	90	34	10	-	-	46	-	-	-	-	-	-

1.2. Лекції

№	Назва і план теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	2	3	4
1.	Політологія як наукова система знань про політику	2	-
1.1.	Політика як соціальне явище.		
1.2.	Основні концепції політики.		
1.3.	Політичні відносини, політична свідомість, політична організація як складові елементи політики.		
1.4.	Предмет, суб'єкт, об'єкт та функції політології.		
1.5.	Категорії, поняття та закони політології.		
	Місце і роль політології в системі соціально-гуманітарного		

	знання.		
2.	Основні етапи розвитку світової та вітчизняної політичної думки	4	-
2.1.	Політична думка Стародавнього Сходу.		
2.2.	Політичні доктрини античності (Платон, Аристотель, Полібій, Цицерон).		
2.3.	Основні риси політичної думки епохи Середньовіччя (А. Блаженний, Ф. Аквінський).		
2.4.	Політична думка епохи Відродження (Ренесансу) та Реформації.		
2.5.	Політичні ідеї Нового часу (XVI – XVIII ст.) (Т. Гоббс, Дж. Локк, Ш.Л. Монтеск'є, Ж.–Ж. Руссо)		
2.6.	Основні політичні теорії кінця XIX – початку XX ст.		
2.7.	Демократично-народницький напрям розвитку української політичної думки.		
3.	Політична влада та політичні системи суспільства.	4	-
3.1.	Політична влада: сутність, структура, функції.		
3.2.	Політична система: поняття, структура та основні функції.		
3.3.	Сутність політичних режимів та їх типи.		
3.4.	Характерні ознаки демократичного, авторитарного та тоталітарного політичних режимів.		
3.5.	Політична система України: особливості, структура		
4.	Держава як системоформуючий інститут політичної системи.	2	-
4.1.	Держава як системоформуючий елемент політичної системи суспільства.		
4.2.	Основні ознаки та функції держави.		
4.3.	Форми політичного правління.		
4.4.	Концепція правової держави.		
4.5.	Концепція соціальної держави.		
5.	Демократія та громадянське суспільство як основа організації політичної системи.	4	-
5.1.	Демократія як спосіб організації та функціонування політичного життя та форма здійснення влади.		
5.2.	Форми демократії (безпосередня, представницька та професійна демократія).		
5.3.	Громадянське суспільство: поняття, генеза, ознаки.		
5.4.	Інститути громадянського суспільства як основа демократичної політичної системи.		
5.5.	Особливості становлення та утвердження демократії та громадянського суспільства в Україні.		
6.	Політичні ідеології та політичні комунікації.	4	-
6.1.	Політична ідеологія: сутність, структура, типологія та суспільні функції. Сутність та еволюція лібералізму. Неолібералізм.		

6.2.	Консерватизм і неоконсерватизм: їх сутність та еволюція.		
6.3.	Соціалізм, соціал-демократизм, комунізм: спільне та відмінне, теоретичні засади, політична практика.		
6.4.	Націоналізм і релігійний фундаменталізм як політичні доктрини та їх сутність.		
6.5.			
7.	Політичні партії та громадсько-політичні об'єднання як суб'єкти політики.	4	-
7.1.	Походження і сутність політичних партій.		
7.2.	Класифікація політичних партій.		
7.3.	Характеристика основних політичних партій в Україні: загальні і відмінні риси.		
7.4.	Громадсько-політичні рухи та організації: сутність, ознаки, структура.		
7.5.	Особливості формування політичних рухів і партій в Україні.		
8.	Вибори як політичний інститут. Основні виборчі технології.	4	-
8.1.	Вибори як політичний інститут.		
8.2.	Основні принципи функціонування виборчого права.		
8.3.	Структура та типи виборчих систем.		
8.4.	Виборчі технології: сутність та різновиди.		
8.5.	Сучасні тенденції розвитку виборчих технологій: формування метатехнологій нового типу, поширення маніпулятивних технологій, «медіатизація» та «інтернетизація» технологічного арсеналу політичних виборів.		
9.	Політична свідомість та політична культура. Політична еліта і лідерство.	4	-
9.1.	Влада як соціальне явище.		
9.2.	Політична влада та її основні риси.		
9.3.	Держава як системоформуючий інститут політичної системи.		
9.4.	Типи, структура та основні функції політичної системи.		
9.5.	Легітимність і криза легітимності державної влади. Політична система України: особливості, структура і тенденції розвитку.		
10.	Україна в міжнародних політичних відносинах.	2	-
10.1.	Політична культура як суспільне явище.		
10.2.	Поняття, структура та основні функції політичної культури.		
10.3.	Типологія політичних культур.		
10.4.	Політична свідомість як базовий елемент політичної культури. Політична ідеологія як системоутворюючий елемент		

10.5.	політичної культури.		
10.6.	Політична соціалізація особистості: фази та механізми. Політична культура та політична свідомість сучасного українського суспільства.		
	Усього	26	-

1.3. Семінарські заняття

Семінарське заняття 1

Тема 1,2. Політологія як наукова система знань про політику. Основні етапи розвитку зарубіжної та вітчизняної політичної думки (2 год.)

Питання для усного опитування та дискусії

1. Політика як владні взаємовідносини: регулювання, розподілу, впливу і виконання.
2. Політичні відносини, політична свідомість, політична організація як складові елементи політики.
3. Поняття про суб'єкти, об'єкти та засоби політики. Основні концепції політики.
4. Предмет, суб'єкт, об'єкт та основні функції політології.
5. Місце і роль політології в системі соціально-гуманітарного знання.
6. Політична думка Стародавнього Сходу.
7. Політичні доктрини античності (Платон, Аристотель, Полібій, Цицерон).
8. Основні риси політичної думки епохи Середньовіччя (А. Блаженний, Ф. Аквінський) та епохи Відродження (Ренесансу).
9. Просвітницько-раціоналістичний період розвитку політичної думки.
10. Генеза української суспільно-політичної думки.

Методичні вказівки

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: соціальне явище, політика, суб'єкт політики, об'єкт політики, рівні функціонування політики, наука, політологія, об'єкт політології, предмет політології, основні функції політології, соціально-гуманітарне знання, людина, мислитель, монархія, правитель, республіка.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах: політика як соціальне явище; походження політики; сутність політики; основні функції політики; становлення політології як науки і навчальної дисципліни; зв'язок політології з іншими гуманітарними науками; сутності політичної думки Стародавнього Сходу; політичні доктрини античності; впливу римського права на політику; основні риси політичної думки епохи Середньовіччя, Відродження та Нової доби; громадянську концепцію Ж. Бодена, Н. Макіавеллі; політичні ідеї Т. Гоббса, Дж. Локка, Ш.Л. Монтеск'є, Ж.-Ж. Руссо; марксистські погляди на політику; джерела формування української суспільно-політичної думки та її генезу.

Семінарське заняття 2

Тема 3. Політична влада та політичні системи суспільства (2 год.)

Питання для усного опитування та дискусії

1. Політична влада та її основні риси.
2. Об'єкти та суб'єкти політичної влади.
3. Типи, структура та основні функції політичної системи.
4. Легітимність і криза легітимності державної влади.
5. Політичні режими як спосіб політичного панування.
6. Система політичної влади в Україні.

Методичні вказівки

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: влада, політична влада, політична система суспільства, легітимність державної влади.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах: сутність державної влади; структура державної влади; основні функції державної влади; структура політичної системи суспільства; основні функції політичної системи суспільства; типологія політичних систем суспільства.

Семінарське заняття 2

Тема 6. Політичні ідеології та політичні комунікації (2 год.)

1. Політична ідеологія: сутність, структура, типологія та суспільні функції.
2. Сутність та еволюція лібералізму. Неолібералізм.
3. Консерватизм і неоконсерватизм: їх сутність та еволюція.
4. Соціалізм, соціал-демократизм, комунізм: спільне та відмінне, теоретичні засади, політична практика.
5. Націоналізм і релігійний фундаменталізм як політичні доктрини та їх сутність.

Тема 7. Політичні партії та громадсько-політичні об'єднання як суб'єкти політики. (2 год.).

Питання для усного опитування та дискусії

Методичні вказівки

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: партії, функції політичних партій, типи політичних партій, партійні системи, громадські об'єднання та рухи.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах: походження і сутність політичних партій, мета партії, характер організації партії, зміст ідеології партії, діяльність партії щодо забезпечення соціальної бази, структура партії: лідери партії, партійний апарат, ідеологи партії, рядові члени партії.

Семінарське заняття 7

Тема 8. Вибори як політичний інститут. Основні виборчі технології. (2 год.)

Питання для усного опитування та дискусії

1. Виборча кампанія як елемент політичного процесу в боротьбі за владу, стратегія управління, сукупність технічних засобів і тактичних процедур.
2. Типи, структура, та основні принципи функціонування виборчого права.
3. Виборчі технології: сутність та різновиди.
4. Сучасні тенденції розвитку виборчих технологій: формування метатехнологій нового типу, поширення маніпулятивних технологій, «медіатизація» та «інтернетизація»
5. Виборчі технології як індикатор політичного режиму в Україні.

Методичні вказівки

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: політична культура, політична свідомість, політична еліта, закон «Циркуляції еліт», закон «Олігархізації еліт», політичний лідер, політичне лідерство.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах: поняття політичної культури; політичної свідомості; політичної еліти; причини елітизму; політичні еліти як суб'єкти політики; теорія еліт Г. Москі; теорія еліт В. Парето; теорія еліт Р. Міхельса; сутність політичного лідерства; стилі і типи політичного лідерства.

Тестові завдання з курсу «Політологія»:

1. Що таке політологія?

1. Політологія – це міждисциплінарна, інтегральна наука про політику в усіх її проявах, що включає весь комплекс знань про політику.
2. Політологія – це наука, спрямована на вивчення та аналіз політичних явищ і процесів, закономірностей їх розвитку, вироблення методології пізнання політичної дійсності.
3. Політологія – це наука про сутність, форми і закономірності виникнення, функціонування та розвитку політичних систем.
4. Політологія – це наука про владу.

2. Що таке політика?

1. Політика – це сфера відносин з приводу організації та управління соціальними процесами.
2. Політика – сфера відносин з приводу організації і функціонування влади в суспільстві.
3. Політика – це сфера суспільного життя, в якій реалізуються соціально-економічні та духовні інтереси індивідів і соціальних груп.
4. Політика – це діяльність, пов'язана з регулюванням суспільних відносин за допомогою правових норм.
5. Політика – це мистецтво.

3. Які елементи виділяють в структурі політики?

1. Політичні процеси.

2. Політичну культуру.
3. Політичні інститути.
4. Політичну соціалізацію.
5. Політичні конфлікти.

4. Що таке «політична влада»?

1. Влада – це сила, могутність.
2. Влада – це можливість і здатність одного учасника відносин робити визначальний вплив впливати на поведінку інших.
3. Влада – ці правила взаємин між окремими індивідами і соціальними інститутами.

5. Що таке легітимність політичної влади?

1. Юридична законність влади.
2. Схвалення влади населенням, переконаність у необхідності підпорядкування.
3. Верховенство і повнота влади держави на всій його території, а також незалежність і рівноправність у міжнародних відносинах.
4. Здатність впливати на поведінку окремих людей, соціальних груп, організацій або суспільства в цілому з метою досягнення певних цілей.

6. Що таке політична еліта?

1. Політична еліта – це самостійна, нечисленна, володіє особливими якостями соціальна група, що займає найбільш високу позицію в суспільстві і приймаюча безпосередню участь у виробленні і здійсненні рішень, пов'язаних з використанням політичної влади.
2. Політична еліта – це соціальна група, що володіє виключним правом на встановлення правових норм, що регулюють всю систему суспільних відносин, визначення правового статусу органів державної влади та місцевого самоврядування, застосування насильства, визначення прав і свобод людини і громадянина.
3. Політична еліта – це сукупність осіб, які мають право на керування всім суспільством в силу легальності, яка обумовлена використанням встановлених формальних процедур і правил.

7. Що таке політичне лідерство?

1. Діяльність з визначення цілей і шляхів їх досягнення.
2. 2.абезпечення реалізації потреб розвитку суспільства і його підсистем.
3. Відношення домінування і підпорядкування, засновані на здатності приймати рішення і робити вплив.
- 4.Вплив особи, наділеного політичною владою, на суспільство, політичну організацію чи соціальну групу.

8. Що таке політична система?

1. Політична система – це система державних органів і установ.
2. Політична система – це взаємозв'язок держави і організацій, які займаються політичною діяльністю.
3. Політична система – це сукупність політичних інститутів, норм і цінностей, а також методів реалізації політичної влади.

9. Виберіть з перерахованих визначень держави найбільш точне:

1. Держава – це сукупність організацій та установ, що реалізують функції управління в рамках певної території на основі встановлених юридичних норм і правил.
2. Держава – це система органів та інститутів, що здійснюють владні повноваження на основі верховенства права, поділу влади і визнання рівності і свободи за всіма учасниками суспільних відносин.
3. Держава – це центральний інститут політичної системи суспільства, який створюється для організації і управління життям населення на певній території за допомогою публічної влади, що має обов'язковий характер.

10. Яку мету переслідують групи інтересів?

1. Взаємодія зі структурами влади.
2. Завоювання і використання політичної влади.
3. еалізація групового інтересу.
4. Контроль за діяльністю інститутів державної влади.

11. Що входить в структуру політичної культури?

1. Політичний досвід.
2. Політичні процеси.
3. Політична поведінка.
4. Політична влада.
5. Політична свідомість.

12. Що таке політична ідеологія?

1. Система політичних ідей і уявлень, що відбивають інтереси, світогляд, і ідеали індивідів і соціальних груп.
2. Стійкі, некритичні, емоційно забарвлені образи, уявлення про політичні події, явища і процеси.
3. Вплив індивідів і соціальних груп на політичну систему, її елементи, а також процес прийняття політичних рішень.

13. Що таке політичний процес?

1. Універсальна форма організації суспільства, центральний елемент політичної системи.
2. Сукупність державних і недержавних установ, норм і цінностей, а також методів реалізації політичної влади.
3. Функціональна сторона політичної системи, яка відображає сукупність засобів, за допомогою яких здійснюється політична влада.
4. Сукупність видів діяльності суб'єктів політичних відносин, що відображає стадії розвитку політичної системи.

14. Що таке політична модернізація?

1. Сукупність правил, засобів і методів досягнення конкретних політичних цілей.
2. Процес, пов'язаний з формуванням або оновленням інститутів політичної системи, а також характеру політичних відносин.
3. Зміна в характері формування політичної еліти і системи її взаємин з масами.

15. Що таке геополітика?

1. Метод політологічного дослідження, заснований на порівняльній характеристиці політичних систем.
2. Політична концепція міжнародних відносин, вивчає обумовленість політичних процесів економіко-географічними факторами.
3. Політична концепція, що використовує екологічний імператив в глобальних міжнародних процесах.
4. Дослідження політичних аспектів загальнолюдських проблем.
5. Формування теоретико-методологічних основ досліджень загальноцивілізаційних конфліктів.

16. У який історичний період політична наука оформилась як самостійна наукова дисципліна?

1. 6 - 5 ст. до н.е.
2. 12 - 13 ст.
3. Кінець 19 ст. - Початок 20 ст.
4. Середина 20 ст.

17. Вкажіть основні види ресурсів влади.

1. Економічні ресурси.
2. Інформаційні ресурси.
3. Демографічні ресурси.
4. Нормативні ресурси.
5. Легальні ресурси.

18. Визначте, які судження є правильними:

1. Політична система – це система державних органів.
2. У політичну систему входять всі організації, які існують в суспільстві.
3. У політичну систему входять всі організації, які створені тільки для політичних цілей.

4. У політичну систему включені держава і ті організації, які займаються політичною діяльністю,

19. Який з перерахованих елементів входить до складу політичної системи суспільства?

1. Держава.
2. Громадянське суспільство.
3. Політичні ідеології.
4. Політична культура.
5. Церква.

20. Вкажіть ознаку тоталітарного політичного режиму.

1. Гарантії прав і свобод людини.
2. Існування єдиної, загальнообов'язкової ідеології.
3. Наявність політичної опозиції, ідеологічного плюралізму.
4. Наявність громадянського суспільства.
5. Багатопартійність.

21. Різновидами тоталітарного режиму є:

1. Конструктивізм.
2. Лібералізм.
3. Фашизм.
4. Соціал-демократія.
5. Консерватизм.

22. Виберіть з перерахованих визначень держави найбільш точне:

1. Держава – це сукупність організацій та установ, що реалізують функції управління в рамках певної території на основі встановлених юридичних норм і правил.
2. Держава – це система органів та інститутів, що здійснюють владні повноваження на основі верховенства права, поділу влади і визнання рівності і свободи за всіма учасниками суспільних відносин.
3. Держава – це центральний інститут політичної системи суспільства, який створюється для організації і управління життям населення на певній території за допомогою публічної влади, що має обов'язковий характер.

23. Обов'язковими ознаками держави є:

1. Територія.
2. Пост президента.
3. Апарат державної влади.
4. Населення.
5. Конституція.

24. Визначте, які судження виражають зміст президентської форми правління:

1. Президент є главою держави.

2. Президент не має права розпускати парламент.
3. Уряд формується парламентом.
4. Президент і парламент обираються всенародно.
5. Президент є главою держави і уряду.

25. Якій формі республіканського правління властиве таке положення:

1. Уряд формується з членів партій, що отримали більшість на виборах до парламенту країни?
2. Парламентській республіці.
3. Президентській республіці.
4. Змішаній республіці.

26. Які з перерахованих тверджень характеризують правову державу?

1. Правова держава – це держава, в якій існує право.
2. Правова держава – це форма організації державної влади, яка створює умови для забезпечення прав і свобод особистості, людини.
3. Правова держава – це держава, заснована на пануванні верховенства права, самообмеження державної влади, взаємної відповідальності громадян і держави.

27. Які із суджень є не вірними?

1. Усі партії поділяються тільки за класовою ознакою.
2. Усі партії мають індивідуальне фіксоване членство.
3. Усі партії мають на меті боротьбу за державну владу.
4. Партії обмежують свою діяльність лише виборами.

28. До основних видів політичних процесів відносять:

1. Внутрішньополітичні і зовнішньополітичні.
2. Відкриті і приховані (латентні).
3. Легітимні і нелегітимні.
4. Еволюційні і революційні.
5. Легальні і нелегальні.
6. Глобальні та регіональні.
7. Тривалі і короткочасні.

29. Що таке політична модернізація?

1. Сукупність правил, засобів і методів досягнення конкретних політичних цілей.
2. Процес, пов'язаний з формуванням або оновленням інститутів політичної системи, а також характеру політичних відносин.
3. Протиріччя між процесом диференціації й здатністю політичної системи до інтеграції.
4. Протиборство різноспрямованих політичних сил з метою реалізації їхніх інтересів за умов протидії

5. Змінив характері формування політичної еліти і системи її взаємин з масами.

30. Що таке світова політика?

1. Система зв'язків між державами.
2. Взаємодія різних суб'єктів політики на міжнародній арені.
3. Система міждержавних відносин.
4. Практична реалізація національних інтересів держави.
5. У чому полягає поліцентризм сучасної світової політики?
6. У зростанні взаємовпливу різних суб'єктів міжнародних відносин.
7. У дезінтеграції міжнародних відносин.
8. У посиленні влади наддержав.
9. У біполярності світу.

31. В якому році була заснована ООН?

1. 1945.
2. 1914.
3. 1990.
4. 1948.
5. 1950.

32. У чому полягає поліцентризм сучасної світової політики?

1. У зростанні взаємовпливу різних суб'єктів міжнародних відносин.
2. У дезінтеграції міжнародних відносин.
3. У посиленні влади наддержав.
4. У біполярності світу.

33. Що таке політична ідеологія?

1. Система політичних ідей і уявлень, що відбивають інтереси, світогляд, і ідеали індивідів і соціальних груп.
2. Стійкі, некритичні, емоційно забарвлені образи, уявлення про політичні події, явища і процеси.
3. Вплив індивідів і соціальних груп на політичну систему, її елементи, а також процес прийняття політичних рішень.

1.4. Самостійна робота студентів

Тема 1. Політологія як наукова система знань про політику.

1. Місце і роль політичної науки в системі суспільствознавчих навчальних дисциплін.
2. Обливи розвитку політології в Україні.
3. Політика як мистецтво.
4. Конформізм і нонконформізм в політичному житті.

Тема 2. Основні етапи розвитку зарубіжної та вітчизняної політичної думки.

1. Історичні передумови виникнення політичної думки в стародавні часи та епоху античності.

2. Соціально-політичні погляди у період Середньовіччя, в епоху Відродження та Просвітництва.
3. Владні взаємини та суспільно-політична думка Київської Русі.
4. Конституція П.Орлика.
5. Становлення і розвиток української політичної думки в XIX – XX ст.

Тема 3. Політична влада та політичні системи суспільства.

1. Влада як явище суспільно-політичного життя, її історичні форми: сучасне теоретичне бачення.
2. Легітимність політичної влади: поняття та сутність.
3. Типи легітимності політичної влади.
4. Проблеми формування й функціонування влади в Україні та особливості легітимної політичної влади в нових незалежних державах (Конституція України 1996 р.).

Тема 4. Держава як системоформуючий інститут політичної системи суспільства.

1. Поняття політичного режиму та фактори, що впливають на його формування.
2. Основні риси демократичного політичного режиму
3. Авторитаризм та авторитарний режим: поняття, основні риси.
4. Тоталітаризм та тоталітарний режим: поняття та основні риси.
5. Політичний режим в Україні на сучасному етапі.

Тема 5. Демократія та громадянське суспільство як основа організації політичної системи..

1. Походження та сутність держави.
2. Ознаки та основні функції держави.
3. Місце і роль державної влади в політичній системі суспільства.
4. Держава як системоформуючий елемент політичної системи суспільства.
5. Особливості формування української державності.

Тема 6. Політичні ідеології та політичні комунікації.

1. Громадянське суспільство як основа демократичної політичної системи.
2. Сутність, формування, структура та чинники розвитку громадянського суспільства.
3. Парламентаризм як основа демократії: його види та функції.
4. Громадянське суспільство в Україні: процес формування та розвитку за роки політичної незалежності.

Тема 7. Політичні партії та громадсько-політичні об'єднання як суб'єкти політики.

1. Генеза і роль політичної ідеології в суспільстві.
2. Політична ідеологія як стрижень політичної культури.
3. Класичні ідеологічні ідеології: базові принципи та сутнісні розбіжності.

Тема 8. Вибори як політичний інститут. Основні виборчі технології.

1. Громадські рухи, об'єднання та організації.
 2. Історія виникнення та сучасні концепції політичних партій.
 3. 3.Етапи становлення партійної системи України.
 4. Електоральна стратегія сучасних українських партій.
-
1. Сутність та типи виборчих систем.
 2. Модифікації основних виборчих моделей.
 3. Порівняння мажоритарної та пропорційної моделей виборів.

4. Основні технології виборчого процесу.

Тема 9. Політична свідомість та політична культура. Політична еліта і лідерство.

1. Структура політичної культури, типи та основні функції.
2. Політична свідомість та її соціальна роль в життєдіяльності суспільства.
3. Суть політичної етики та моральні критерії політичної діяльності.
4. Політична соціалізація особи як складовий процес політичної культури.
5. Функції і типологія політичного лідерства.
6. Харизматичне, традиційне та демократичне лідерство (за Максом Вебером).
7. Політична еліта у структурі влади.
8. Проблеми становлення політичної еліти та інституту політичного лідерства в Україні.

Тема 10. Україна в міжнародних політичних відносинах.

1. Міжнародні відносини як система і місце у ній політичних відносин.
2. Міжнародна та зовнішня політики у житті суспільства.
3. Особливості міжнародної ситуації на сучасному етапі.
4. Україна та сучасні глобалізаційні процеси.

1.5. Індивідуальні завдання

Індивідуальними завданнями студента є завдання для самостійної роботи.

1.5.1. Вимоги до виконання та оформлення студентами індивідуальних завдань (самостійної роботи)

Індивідуальним завданням студента є завдання для самостійної роботи, яке виконується студентом індивідуально.

Індивідуальні завдання кожним студентом здійснюються протягом семестру у письмовому вигляді на аркушах А-4, які послідовно вкладаються папку зі скорозшивачем (без файлів!). Нумерація аркушів роботи починається з титульного аркуша. Номер на титульному аркуші не проставляється. Титульний аркуш оформляється за зразком 1.

Другим аркушем у папці є Зміст, у якому зазначається вид робіт та в окремій колонці – сторінка папки, на якій розташоване відповідне виконане студентом завдання. Зміст оформляється за зразком 2.

Технічні вимоги: текст має бути набраний шрифтом Times New Roman, 14 кеглем через 1,5 інтервали. Поля: верхнє – 2,0 см, нижнє – 2,0 см, ліве – 3,0 см, праве – 1,0 см.

Виконані індивідуальні завдання по кожній темі студент обов'язково повинен здати на перевірку до початку складання підсумкового контролю (екзамену). Індивідуальні завдання виконується за вимогами, єдиними для усіх студентів.

1. 6. Підсумковий контроль

Підсумковий семестровий контроль проводиться у формі усного екзамену.

1. Виборча кампанія як елемент політичного процесу в боротьбі за владу, стратегія управління, сукупність технічних засобів і тактичних процедур.

1. Виборчі технології: сутність та різновиди.
2. Влада як соціальне явище.

3. Глобальні політичні проблеми сучасності і шляхи їх вирішення.
4. Місце і роль України в сучасній геополітичній картині світу.
5. Громадсько-політичні рухи та організації: сутність, ознаки, структура та основні форми їхньої участі в політичному житті.
6. Громадянська концепція (Ж. Боден, Н. Макіавеллі
7. Громадянське суспільство: поняття, генеза, ознаки.
8. Демократично-народницький напрям розвитку української політичної думки.
9. Демократія як спосіб організації та функціонування політичного життя, форма здійснення влади..
10. Держава як системоформуючий інститут політичної системи суспільства
11. Загальна характеристика основних політичних партій в Україні: загальні і відмінні риси.
12. Засоби зовнішньої політики: політичні, економічні, військові, інформаційно-пропагандистські.
13. Засоби масової інформації (ЗМІ) у системі політичної комунікації.
14. Інститути громадянського суспільства як основа демократичної політичної системи.
15. Класифікація політичних партій.
16. Консерватизм і неоконсерватизм: їх сутність та еволюція
17. Концепції громадянського суспільства в політичній науці.
18. Концепція правової держави.
19. Концепція соціальної держави.
20. Легітимність і криза легітимності державної влади
21. Марксистські погляди на політику.
22. Методи і способи регулювання міжнародних конфліктів.
23. Міжнародна політика: сутність, функції і мета.
24. Місце і роль політології в системі соціально-гуманітарного знання.
25. Місце і роль політології в системі соціально-гуманітарного знання.
26. Націоналізм і релігійний фундаменталізм як політичні доктрини та їх сутність.
27. Об'єкти та суб'єкти політичної влади.
28. Основні виборчі технології
29. Основні концепції демократії (класична, ліберальна, соціальна, представницька, плюралістична, елітарна, плебісцитарна, партиципальна та ін.).
30. Основні концепції політики.
31. Основні політичні теорії кінця XIX – початку XX ст.
32. Основні принципи функціонування виборчого права.
33. Основні риси політичної думки епохи Середньовіччя (А. Блаженний, Ф. Аквінський).
34. Основні теорії виникнення держави.
35. Основні теорії лідерства.
36. Основні форми політичної ідеології.
37. Особливості і тенденції розвитку сучасних міжнародних відносин.
38. Особливості політичної комунікації в Україні.

39. Особливості становлення та утвердження демократії в Україні.
40. Особливості формування громадянського суспільства в Україні.
41. Особливості формування політичних рухів і партій в Україні.
42. Партійні системи, їх типологізація, переваги та недоліки.
43. Політика як соціальне явище.
44. Політика, ЗМІ та влада: стереотипи та нові технології взаємовідносин.
45. Політична влада та її основні риси.
46. Політична влада та політичні системи суспільства
47. Політична думка в Україні за литовсько-польської доби (XIV-XVII ст.) і козацько-гетьманської держави (XVII-XVIII ст.).
48. Політична думка епохи Відродження (Ренесансу).
49. Політична думка Стародавнього Сходу.
50. Політична ідеологія як системоутворюючий елемент політичної культури.
51. Політична ідеологія: сутність, структура, типологія та суспільні функції.
52. Політична культура та політична свідомість сучасного українського суспільства.
53. Політична свідомість як базовий елемент політичної культури.
54. Політична система України: особливості, структура і тенденції розвитку.
55. Політична соціалізація особистості: фази та механізми.
- 56.
57. Політичний ринок як ринок влади.
58. Політичний режим, його типи.
59. Політичні відносини, політична свідомість, політична організація як складові елементи політики.
60. Політичні вчення епохи Реформації.
61. Політичні доктрини античності (Платон, Аристотель, Полібій, Цицерон).
62. Політичні еліти як суб'єкти політики.
63. Політичні ідеї мислителів княжої доби (IX-XIV ст.).
64. Політична думка в Україні за Литовсько-польської доби (XIV-XVII ст.) і козацько-гетьманської держави (XVII-XVIII ст.).
65. Політичні ідеї Нового часу (XVI – XVIII ст.) (Т. Гоббс, Дж. Локк, Ш.Л. Монтеск'є, Ж.-Ж. Руссо).
66. Політичні партії як інститути політичної системи.
67. Політичні партії як основні суб'єкти політики.
68. Політичні режими як спосіб політичного панування.
69. Політологія як наука і навчальна дисципліна.
70. Поняття “політичні технології”: визначення, сутність, типологія.
71. Поняття політичної системи.
72. Поняття про суб'єкти, об'єкти та засоби політики.
73. Поняття, структура та основні функції політичної культури.
74. Порівняльний аналіз сучасних політичних систем.
75. Предмет, суб'єкт, об'єкт та функції політології.
76. Принцип розподілу політичної влади.

77. Проблеми захисту від масових маніпулятивних інформаційних операцій як складових політичних комунікацій.
78. Проблеми формування політичної еліти та інституту політичного лідерства в Україні.
79. Просвітницько-раціоналістичний період розвитку політичної думки.
80. Римське право і політика.
81. Рівні функціонування політичної свідомості.
82. Роль ідеології та цінностей в суспільному житті.
83. Роль міжнародних організацій у світовому політичному процесі.
84. Роль та функції партій у суспільно-політичному житті.
85. Система політичної влади в Україні.
86. Соціалізм, соціал-демократизм, комунізм: спільне та відмінне, теоретичні засади, політична практика.
87. Специфіка громадсько-політичних рухів та організацій, їх відмінність від політичних партій.
88. Співвідношення громадянського суспільства і держави.
89. Структура виборчої системи. Типи виборчих систем.
90. Структура і основні функції політики.
91. Структура і основні функції політичної системи.
92. Структура політичної комунікації.
93. Суверенітет державної влади та її розподіл.
94. Суперечливий характер взаємовідносин політичних партій і засобів масової інформації (ЗМІ).
95. Сутність комунікацій як елемента політичного процесу.
96. Сутність політичних режимів та їх типи.
97. Сутність та еволюція лібералізму. Неолібералізм.
98. Суть, принципи та основні ознаки демократії
99. Сучасні теорії еліт (концепції макіавеллістської школи, ціннісні теорії, концепції демократичного елітизму, ліволіберальні теорії еліт).
100. Типи виборчих систем.
101. Типи політичних лідерів. Функції політичного лідера.
102. Типи політичних систем.
103. Типологія політичних культур.
104. Типологія та функції громадсько-політичних рухів.
105. Україна в міжнародних політичних відносинах.
106. Форми демократії (безпосередня, представницька та професійна демократія).
107. Форми політичного правління.
108. Характеристика основних політичних партій в Україні: загальні і відмінні риси.

1.6.2. Приклад екзаменаційного білету

1. Політика як соціальне явище.
2. Політична соціалізація особистості: фази та механізми.

3. Україна в міжнародних політичних відносинах.

2. Схема нарахування балів

2.1. Нарахування балів студентам з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до такої схеми:



2.2. Обсяг балів, здобутих студентом під час лекцій з навчальної дисципліни, обчислюється у пропорційному співвідношенні кількості відвіданих лекцій і кількості лекцій, передбачених навчальним планом, і визначається згідно з додатками 1 і 2 до Положення про організацію освітнього процесу в Хмельницькому університеті управління та права.

З цієї навчальної дисципліни передбачено проведення 13 лекційних занять. Отже, студент може набрати під час лекцій таку кількість балів:

№ з/п	Форма навчання	Кількість лекцій за планом	Кількість відвіданих лекцій												
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1.	Денна	13	0,7	1,3	2,0	2,7	3,3	4,0	4,7	5,3	6,0	6,3	7,7	8,0	8,7

2.3. З цієї навчальної дисципліни передбачено проведення 9 семінарських занять.

За результатами семінарського (практичного, лабораторного) заняття кожному студенту до відповідного документа обліку успішності виставляється кількість балів від 0 до 5 числом, кратним 0,5, яку він отримав протягом заняття.

Критерії поточного оцінювання знань студентів наведені у п. 4.3.8. Положення про організацію освітнього процесу в Хмельницькому університеті управління та права (затвердженого 29 травня 2017 року, протокол № 14).

2.4. Перерозподіл кількості балів в межах максимально можливої кількості балів за самостійну роботу студентів та виконання індивідуальних завдань, наведено в наступній таблиці:

№ з/п	13 тем	Номер теми													Усього балів	
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13		
1.	Максимальна кількість балів за самостійну роботу	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	15
2.	Максимальна кількість балів за індивідуальне завдання	5													5	
	Усього балів														20	

3. Рекомендовані джерела

Тема 1

1. Баранівський В.Ф. Політологія: підр. Київ : Національна академія управління, 2016. 235 с.
2. Історія політичної думки: навч. енцикл. словник-довідник для студ. вищ. навч. закл. / за заг. ред. Н. М. Хоми. Львів : Новий Світ-2000, 2014. 766 с.
3. Історія політичної думки: підр. / за заг. ред. Н. М. Хоми. Львів : «Новий Світ-2000», 2017. 1000 с.
4. Погорілий Д.Є. Політологія. 100 питань – 100 відповідей. Київ : 2008. 232 с.
5. Політологічний енциклопедичний словник: навч. посіб. для здобув. вищої освіти. Київ : Генеза, 2004. 736 с.
6. Політологія: навчальний енциклопедичний словник-довідник для здобувачів вищої освіти ВНЗ I-IV рівнів акредитації / за наук. ред. д-ра політ. н. Н. М. Хоми [В. М. Денисенко, О. М. Сорба, Л. Я. Угрин та ін.]. Львів : «Новий Світ – 2000», 2015. 779 с.
7. Політологія: хрестоматія / [Гетьманчук М. П., Грищук О. В., Титаренко Д. М., Сусліков В. Є.] / за ред. Гетьманчука М. П. Львів : ЛьВДУВС, 2011. 600 с.
8. Теорія політики: підручник / Денисенко В. М., Бліхар В. С., Требін М. П. та ін. Львів : Ліга-прес, 2015. 668 с.

Тема 2

1. Аристотель. Політика (пер. з давньогрецької та передмова О. Кислюка). Київ : Основи, 2003. 239 с.
2. Баранівський В.Ф. Політологія: підр. Київ : Національна академія управління,

2016. 235 с.

3. Вебер М. Протестантська етика і дух капіталізму. Київ: Основи, 1994. 261 с.
4. Гегель Г. В. Основи філософії права, або Природне право і державознавство / пер. з нім. Р. Осадчука та М. Кушніра. Київ : Юніверс, 2000. 329 с.
5. Історія політичної думки: навч. енцикл. словник-довідник для студ. вищ. навч. закл. / за заг. ред. Н. М. Хоми. Львів: Новий Світ-2000, 2014. 766 с.
6. Історія політичної думки: підр. / за заг. ред. Н. М. Хоми. Львів: «Новий Світ-2000», 2017. 1000 с.
7. Кресіна І. О., Кресін О. В. Гетьман Пилип Орлик і його Конституція. Київ : 1993. 80 с.
8. Липинський В. Вступне слово для читачів із ворожих таборів; Листи до братів-хліборобів / за заг. ред. Л. Івшиної. Київ : ПрАТ «Українська прес-група», 2012. 31 с.
9. Макіавеллі Нікколо. Державець / Флорентійські хроніки. Харків : Будинок друку, 2013. 470 с.
10. Мор Томас. Утопія // Комапанелла Томазо. Місто сонця. Київ : Всесвіт, 2002. 194 с.
11. Погорілий Д.Є. Політологія. 100 питань – 100 відповідей. Київ : 2008. 232с.
12. Політологічний енциклопедичний словник: навч. посіб. для здобув. вищої освіти. Київ: Генеза, 2004. 736 с.
13. Політологія: навчальний енциклопедичний словник-довідник для здобувачів вищої освіти ВНЗ I-IV рівнів акредитації / за наук. ред. д-ра політ. н. Н. М. Хоми [В. М. Денисенко, О. М. Сорба, Л. Я. Угрин та ін.]. Львів: «НовийСвіт – 2000», 2015. 779 с.
14. Політологія: хрестоматія / [Гетьманчук М. П., Грищук О. В., Титаренко Д. М., Сусліков В. Є.] / за ред. Гетьманчука М. П. Львів: ЛьвДУВС, 2011. 600 с.
15. Потульницький В. А. Історія української політології. Київ : Либідь, 1992. 232 с.

Тема 3

1. Баранівський В.Ф. Політологія: підр. Київ: Національна академія управління, 2016. 235 с.
2. Висоцький О. Ю. Політична влада в Україні: проблеми легітимізації та модернізації. Дніпропетровськ : Інновація, 2012. 130 с.
3. Політичні інститути і форми правління: проблеми організації та функціонування URL: <http://www.social-science.com.ua/публікація/991>.
4. Погорілий Д.Є. Політологія. 100 питань – 100 відповідей. Київ, 2008. 232 с.
5. Політична влада і опозиція в Україні: порівняльний аналіз із зарубіжними країнами / Ф. М. Рудич та ін. – Національна академія наук України. Київ: ІПЕНД ім. І. Ф. Кураса, 2016. 483 с.
6. Політична система сучасного суспільства: навч. посіб. / В. Мадіссон та ін. Київ: КНУТД, 2015. 183 с.
7. Політична система: сучасні проблеми розвитку громадянського суспільства і держави: у 2-х томах / за ред. О. В. Скрипнюка. Національна академія правових наук України. Київ : Логос, 2010.
8. Політологічний енциклопедичний словник: навч. посіб. для здобув. вищої освіти. Київ: Генеза, 2004. 736 с.
9. Політологія: навчальний енциклопедичний словник-довідник для здобувачів вищої освіти ВНЗ I-IV рівнів акредитації / за наук. ред. д-ра політ. н. Н. М. Хоми [В. М. Денисенко, О. М. Сорба, Л. Я. Угрин та ін.]. Львів : «НовийСвіт – 2000», 2015. 779 с.
10. Політологія: хрестоматія / [Гетьманчук М. П., Грищук О. В., Титаренко Д. М., Сусліков В. Є.] / за ред. Гетьманчука М. П. Львів: ЛьвДУВС, 2011. 600 с.
11. Про політичні партії України: Закон України від 16.10.2007 р. № 23 від 16.10.2007 (Документ 2365-14, чинний, поточна редакція – від 26.11.2006, підстава 1540-19) URL:

<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2365-14>.

12. Рябцев Г. Політична система суспільства: навч. посіб. Київ: Психея, 2015. 71 с.
13. Теорія політики: підручник / Денисенко В. М., Бліхар В. С., Требін М. П. та ін. Львів: Ліга-прес, 2015. 668 с.
14. Політичні інститути і форми правління: проблеми організації та функціонування. URL <http://www.social-science.com.ua/публікація/991>.

Тема 4

1. Баранівський В.Ф. Політологія: підр. Київ: Національна академія управління, 2016. 235 с.
2. Виговський Л. А. Вплив громадянського суспільства на процес утвердження публічної політики в Україні //Актуальні проблеми юридичної науки: збірник тез Міжнародної наукової конференції «Шістнадцяті осінні юридичні читання» (м. Хмельницький, 20-21 жовтня 2017 року): [у 2-х част.]. Частина перша. Хмельницький: Хмельницький університет управління та права, 2017. С. 11-13.
3. Висоцький О. Ю. Політична влада в Україні: проблеми легітимізації та модернізації. Дніпропетровськ:Інновація, 2012. 130 с.
4. Погорілий Д.Є. Політологія. 100 питань – 100 відповідей. К., 2008. 232с.
5. Політична влада і опозиція в Україні: порівняльний аналіз із зарубіжними країнами / Ф. М. Рудич та ін. – Національна академія наук України. Київ: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса, 2016. 483 с.
6. Політична система сучасного суспільства: навч. посіб. Київ: КНУТД, 2015. 183 с.
7. Політична система: сучасні проблеми розвитку громадянського суспільства і держави: у 2-х томах / за ред. О. В. Скрипнюка. – Національна академія правових наук України. Київ: Логос, 2010.
8. Політологічний енциклопедичний словник: навч. посіб. для здобув. вищої освіти. Київ: Генеза, 2004. 736 с.
9. Політологія: навчальний енциклопедичний словник-довідник для здобувачів вищої освіти ВНЗ I-IV рівнів акредитації / за наук. ред. д-ра політ. н. Н. М. Хоми [В. М. Денисенко, О. М. Сорба, Л. Я. Угрин та ін.].Львів: «Новий Світ – 2000», 2015. 779 с.
10. Політологія: хрестоматія / [Гетьманчук М. П., Гришук О. В., Титаренко Д. М., Сусліков В. Є.] / за ред. Гетьманчука М. П. Львів: ЛьвДУВС, 2011. 600 с.
11. Рябцев Г. Політична система суспільства: навч. посіб. Київ: Психея, 2015. 71 с.
12. Теорія політики: підручник / Денисенко В. М., Бліхар В. С., ТребінМ. П. та ін. Львів: Ліга-прес, 2015. 668 с.
13. Політичні інститути і форми правління: проблеми організації та функціонування. URL <http://www.social-science.com.ua/публікація/991>.

Тема 5

1. Баранівський В.Ф. Політологія: підр. Київ: Національна академія управління, 2016. 235 с.
2. Політологічний енциклопедичний словник: навч. посіб. для здобув. вищо освіти. Київ: Генеза, 2004. 736 с.
3. Політологія: навчальний енциклопедичний словник-довідник для здобувачів вищої освіти ВНЗ I-IV рівнів акредитації / за наук. ред. д-ра політ. н. Н. М. Хоми [В. М. Денисенко, О. М. Сорба, Л. Я. Угрин та ін.].Львів: «Новий Світ – 2000», 2015. 779 с.
4. Політологія: хрестоматія / [Гетьманчук М. П., Гришук О. В., Титаренко Д. М., Сусліков В. Є.] / за ред. Гетьманчука М. П. Львів: ЛьвДУВС, 2011. 600 с.

5. Теорія політики: підручник / Денисенко В. М., Бліхар В. С., Требін М. П. та ін. Львів: Ліга-прес, 2015. 668 с.

Тема 6

1. Баранівський В.Ф. Політологія: підр. Київ: Національна академія управління, 2016. 235 с.
2. Виговський Л.А. Соціологічні дослідження як засіб маніпулятивного впливу на електорат // Управлінські та правові засади забезпечення розвитку України як європейської держави: збірник тез XXV щорічної звітної наукової конференції науково-педагогічних працівників, докторантів та аспірантів Хмельницького університету управління та права імені Леоніда Юзькова (м. Хмельницький, 18 лютого 2021 року). Хмельницький : ХУУП, 2021. С. 175-177.
3. Політологічний енциклопедичний словник: навч. посіб. для здобув. вищої освіти. Київ: Генеза, 2004. 736 с.
4. Політологія: навчальний енциклопедичний словник-довідник для здобувачів вищої освіти ВНЗ I-IV рівнів акредитації / за наук. ред. д-ра політ. н. Н. М. Хоми [В. М. Денисенко, О. М. Сорба, Л. Я. Угрин та ін.]. Львів: «Новий Світ – 2000», 2015. 779 с.
5. Політологія: хрестоматія / [Гетьманчук М. П., Грищук О. В., Титаренко Д. М., Сусліков В. Є.] / за ред. Гетьманчука М. П. Львів: ЛьвДУВС, 2011. 600 с.
6. Латигіна А. Основні критерії, принципи та рівні здійснення демократії. URL http://archive.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/pome/2009_3/PDF/07_Latygina.pdf

Тема 7

1. Баранівський В.Ф. Політологія: підр. Київ: Національна академія управління, 2016. 235 с.
2. Історія політичної думки: навч. енцикл. словник-довідник для студ. вищ. навч. закл. / за заг. ред. Н. М. Хоми. Львів: Новий Світ-2000, 2014. 766 с.
3. Історія політичної думки: підр. / за заг. ред. Н. М. Хоми. Львів: «Новий Світ-2000», 2017. 1000 с.
4. Політична система сучасного суспільства: навч. посіб. / В. Мадіссон та ін. – Київ: КНУТД, 2015. 183 с.
5. Політологічний енциклопедичний словник: навч. посіб. для здобув. вищої освіти. Київ: Генеза, 2004. 736 с.
6. Політологія: навчальний енциклопедичний словник-довідник для здобувачів вищої освіти ВНЗ I-IV рівнів акредитації / за наук. ред. д-ра політ. н. Н. М. Хоми [В. М. Денисенко, О. М. Сорба, Л. Я. Угрин та ін.]. Львів: «НовийСвіт – 2000», 2015. 779 с.
7. Політологія: хрестоматія / [Гетьманчук М. П., Грищук О. В., Титаренко Д. М., Сусліков В. Є.] / за ред. Гетьманчука М. П. Львів: ЛьвДУВС, 2011. 600 с.

Тема 8

1. Баранівський В.Ф. Політологія: підр. Київ: Національна академія управління, 2016. 235 с.
2. Політологічний енциклопедичний словник: навч. посіб. для здобув. вищої освіти. Київ: Генеза, 2004. 736 с.
3. Політологія: навчальний енциклопедичний словник-довідник для здобувачів вищої освіти ВНЗ I-IV рівнів акредитації / за наук. ред. д-ра політ. н. Н. М. Хоми [В. М. Денисенко, О. М. Сорба, Л. Я. Угрин та ін.]. Львів: «НовийСвіт – 2000», 2015. 779 с.
4. Політологія: хрестоматія / [Гетьманчук М. П., Грищук О. В., Титаренко Д. М., Сусліков В.

- Є.] / за ред. Гетьманчука М. П. Львів: ЛьвДУВС, 2011. 600 с.
5. Теорія політики: підручник / Денисенко В. М., Бліхар В. С., Требін М. П. та ін. Львів: Ліга-прес, 2015. 668 с.

Тема 9

1. Баранівський В.Ф. Політологія: підр. Київ: Національна академія управління, 2016. 235 с.
2. Політологічний енциклопедичний словник: навч. посіб. для здобув. вищої освіти. Київ: Генеза, 2004. 736 с.
3. Політологія: навчальний енциклопедичний словник-довідник для здобувачів вищої освіти ВНЗ I-IV рівнів акредитації / за наук. ред. д-ра політ. н. Н. М. Хоми [В. М. Денисенко, О. М. Сорба, Л. Я. Угрин та ін.]. Львів: «Новий Світ – 2000», 2015. 779 с.
4. Політологія: хрестоматія / [Гетьманчук М. П., Грищук О. В., Титаренко Д. М., Сусліков В. Є.] / за ред. Гетьманчука М. П. Львів: ЛьвДУВС, 2011. 600 с.

Тема 10

1. Баранівський В.Ф. Політологія: підр. Київ: Національна академія управління, 2016. 235 с.
2. Виговський Л.А. Соціологічні дослідження як засіб маніпулювання свідомістю виборців. *Збірник тез Міжнародної науково-практичної конференції «Статистичні методи та інформаційні технології аналізу соціально-економічного розвитку»*. Хмельницький, : ХУУП, 2018. С. 81-84.
3. Історія політичної думки: навч. енцикл. словник-довідник для студ. вищ. навч. закл. / за заг. ред. Н. М. Хоми. Львів : Новий Світ-2000, 2014. 766 с.
4. Історія політичної думки: підр. / за заг. ред. Н. М. Хоми. Львів: «Новий Світ-2000», 2017. 1000 с.
5. Рибачук М., Райковський Б. Аналіз концепцій сучасних моделей виборчих систем. URL: http://archive.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/pome/2009_3/PDF/04_R_ybachuk.pdf
6. Політологічний енциклопедичний словник: навч. посіб. для здобув. Вищої освіти. Київ : Генеза, 2004. 736 с.
7. Політологія: навчальний енциклопедичний словник-довідник для здобувачів вищої освіти ВНЗ I-IV рівнів акредитації / за наук. ред. д-ра політ. н. Н. М. Хоми [В. М. Денисенко, О. М. Сорба, Л. Я. Угрин та ін.]. Львів: «Новий Світ – 2000», 2015. 779 с.
8. Політологія: хрестоматія / [Гетьманчук М. П., Грищук О. В., Титаренко Д. М., Сусліков В. Є.] / за ред. Гетьманчука М. П. Львів: ЛьвДУВС, 2011. 600 с.
9. Теорія політики: підручник / Денисенко В. М., Бліхар В. С., Требін М. П. та ін. Львів: Ліга-прес, 2015. 668 с.
10. Турченко Ю. ЗМІ як впливовий чинник реалізації політичного процесу URL: http://archive.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/pome/2009_4/PDF/12_Turchenko.pdf.